

دستور العمل فنی
تغذیه باغات زیتون

مقدمه:

درخت زیتون را بدون تردید می توان یکی از قدیمی ترین گیاهان منطقه مدیترانه و بویژه خاورمیانه دانست. زادگاه اصلی زیتون اهلی منحصر به مناطقی است که بین ایران و سوریه و آسیای صغیر پراکنده اند. در کشوری مثل ایران با آب و هوای مستعد برای کشت این گیاه در سطح بسیار گسترده، زیتون اهمیت خاصی دارد. منطقه جیرفت و کهنوج به دلیل دارا بودن میکرو اقلیم های متعدد یکی از مناطق مستعد کشت زیتون در کشور می باشد. نقاطی نظیر جبالبارز شمالی و جنوبی، منوجان، قلعه گنج و ... که از شرایط مناسب از جمله نور کافی برخوردار هستند، جهت کشت زیتون مستعد می باشند.

تغذیه با کودهای شیمیایی پرمصرف

خاک های این مناطق بافت سبک (شنی، لوم شنی و شن لومی) دارند و از نظر مواد غذایی به ویژه ازت، فسفر و پتاسیم فقیرند. همچنین این خاک ها دچار ضعف و کمبود شدید ماده آلی می باشند. بنابراین جهت تولید مناسب محصول زیتون از نظر کمی و کیفی باید نسبت به مصرف کودهای ازته، فسفره، پتاسه و کود حیوانی اقدام نمود.

الف) کود ازته: با توجه به خواص شیمیایی خاک باغات زیتون منطقه از جمله پ هاش آن، کود ازته مناسب و قابل توصیه، سولفات آمونیوم می باشد زیرا هم قادر است به صورت توأم عناصر ازت و گوگرد را برای گیاه فراهم نماید و هم اثر تعدیل بر پ هاش خاک ریزوسفر داشته و سبب افزایش قابلیت استفاده سایر عناصر غذایی از جمله فسفر و عناصر ریزمغذی برای گیاه می گردد. با توجه به اینکه تراکم باغات زیتون منطقه ۲۵۰-۲۰۰ اصله درخت در هکتار می باشد میزان کود ازته قابل توصیه با در نظر گرفتن سن درخت و سایر خصوصیات خاک ۴۰۰-۲۰۰ کیلوگرم سولفات آمونیوم در هکتار بصورت سالانه است که باید در چند مرحله تقسیط شده و در اختیار گیاه قرار گیرد. بهتر است دو سوم آن قبل از بهار و باقی مانده را در پاییز در اختیار گیاه قرار داد.

ب) کود فسفره: خاک باغات منطقه از نظر فسفر ضعیف بوده و از طرفی بدلیل پ هاش بالا و نیز وجود آهک و کمبود ماده آلی، حلالیت فسفر در آن کم می باشد لذا مصرف کودهای فسفره و بکارگیری

شناسنامه

- عنوان: دستورالعمل فنی تغذیه باغات زیتون

- نویسنده: مهري شريف

- داوری ویرایش: جواد سرحدی

- سال انتشار: ۱۳۹۲

- شماره ثبت: ۱۱- ۲۸۰- ۱۳۰۸

- تیراژ: ۱۰۰ نسخه

- آدرس: جیرفت- علی‌آباد عمران

- آدرس پستی: جیرفت- ص. پ ۱۱۵ - ۷۸۶۱۵

Email: Jiroft_res@areo.ir

حوزه معاونت پژوهش و فناوری

ج) **کود پتاسه:** خاک باغات زیتون منطقه بدلیل بافت شنی آن از نظر این عنصر ضعیف بوده لذا جهت افزایش کمی و کیفی این محصول به خصوص با توجه به شرایط خشکسالی منطقه و اهمیت پتاسیم در مصرف بهینه آب توسط گیاه، مصرف کودهای پتاسه از اهمیت ویژه ای برخوردار است. با توجه به خصوصیات شیمیایی خاک های منطقه، کود پتاسه قابل توصیه برای این باغات سولفات پتاسیم می باشد که با در نظر گرفتن تراکم باغات (۲۵۰-۲۰۰ اصله در هکتار) میزان بهینه مصرف آن حدود ۱۰۰ الی ۴۰۰ کیلوگرم سولفات پتاسیم در هکتار است.

نکات مهم در مصرف کودهای پرمصرف:

- مصرف سالیانه این کودها باید بر اساس نتایج آزمون خاک باشد زیرا در صورت مصرف بی رویه و خودسرانه ی آن ها به جای اثرات مطلوب، شاهد آلودگی خاک و آب و اثرات سوء بر عملکرد خواهیم بود.

- کودهای ازته از طریق سیستم آبیاری تحت فشار یا پاشیدن در محدوده سایه انداز درخت و سپس آبیاری مصرف می شوند.

- کودهای فسفره و پتاسه را در زمستان در محدوده سایه انداز درخت به صورت نواری یا چالکود و در صورت امکان همراه با کودهای حیوانی در اختیار گیاه قرار داده و زیر خاک نماییم.

د) **کودهای آلی:** با توجه به بافت شنی اغلب باغات زیتون منطقه و در نتیجه ظرفیت پایین این خاک ها در نگهداری آب و همچنین نظر به قلیایی بودن خاک ها و بالا بودن پ هاش که منجر به کاهش قابلیت استفاده عناصر میکروبی خاک می شود، جهت بهبود خواص فیزیکی و شیمیایی و بیولوژیکی این خاک ها مصرف ماده آلی و بخصوص کودهای حیوانی توصیه می گردد، در همین ارتباط کود حیوانی قابل توصیه برای خاک های منطقه (خاک های گرم) کودهای گاوی می باشند که مقدار قابل توصیه آن (بسته به سن درخت) بین ۱۵-۱۰ تن در هکتار است و مصرف آن با دوره ی دو تا سه سال یکبار می باشد.